

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

26 Eylül 2014

Sayı : 64272063- 610-2735
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-48990)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 12.08.2014 tarih ve 43452547-120.00-190905 sayılı yazısı.

Kütahya Milletvekili Sayın Alim IŞIK'ın tarafıma tevcih ettiği 7/48990 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (12 Sayfa)

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİM İŞİK'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/48990)

Sorular 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10:

Bakanlığınız ilişkili kuruluşu Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından son dönemde gerçekleştirilen bazı çalışmalarla ilgili olarak;

- 2011-2014 döneminde anılan kuruluş tarafından hangi önemli çalışmalar ve projeler gerçekleştirilmiştir?
- Anılan dönemde adı geçen kuruluş tarafından yapılan çalışmaların ve uygulamaya konan projelerin yıllara göre dağılımı nasıl olmuştur?
- Anılan dönemde adı geçen kuruluş tarafından hangi yatırımlar yapılmış ve bu yatırımlar için hangi kaynaklardan toplam ne kadar harcama yapılmıştır?
- Anılan dönemde adı geçen kuruluş tarafından gerçekleştirilen yatırımların ve bu amaçla yapılan harcamaların yıllara göre dağılımı nasıl olmuştur?
- Anılan dönemde adı geçen kuruluş tarafından gerçekleştirilen denetimler sonucunda mevzuata aykırı faaliyette bulunduğu gerekçesiyle ceza verilen işletme sayılarının yıllara, faaliyet türüne ve ceza gruplarına göre dağılımları nasıl olmuştur?
- Halen anılan kuruluş tarafından hangi projeler yürütülmektedir?
- Halen anılan kuruluş bünyesinde kaç personel çalışmaktadır? Personelin görev ve kadro unvanlarına göre dağılımı nasıldır?
- Anılan dönemde adı geçen kuruluş tarafından yapılan bazı çalışmalar için Bakanlığınıza şikâyetlerde bulunulduğu iddiaları doğru mudur? Doğru ise hangi çalışmalar veya projeler hakkında Bakanlığınıza ne gibi şikâyetlerde bulunulmuş ve bu şikâyetler Bakanlığınızca nasıl sonuçlandırılmıştır?
- Anılan kuruluşun daha etkin ve verimli çalışmasının sağlanması konusunda Bakanlığınızca ne gibi önlemler alınmış ya da alınmaktadır?
- Bakanlığınızın anılan konulara ilişkin görüşü ve adı geçen kuruluşun 2014-2015 yılı programları nasıldır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10:

Doğal Gaz Piyasası Faaliyetleri:

4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun (EPDK) Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun Görevleri ve Yetkileri başlıklı 4 üncü maddesinde; "Kurum, tüzel kişilerin yetkili oldukları faaliyetleri ve bu faaliyetlerden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini tanımlayan Kurul onaylı

lisansların verilmesinden, işletme hakkı devri kapsamındaki mevcut sözleşmelerin bu Kanun hükümlerine göre düzenlenmesinden, piyasa performansının izlenmesinden, performans standartlarının ve dağıtım ve müşteri hizmetleri yönetmeliklerinin oluşturulmasından, tadilinden ve uygulattırılmasından, denetlenmesinden, bu Kanunda yer alan fiyatlandırma esaslarını tespit etmekten, piyasa ihtiyaçlarını dikkate alarak serbest olmayan tüketicilere yapılan elektrik satışında uygulanacak fiyatlandırma esaslarını tespit etmekten ve bu fiyatlarda enflasyon nedeniyle ihtiyaç duyulacak ayarlamalara ilişkin formülleri uygulamaktan ve bunların denetlenmesinden ve piyasada bu Kanuna uygun şekilde davranılmasını sağlamaktan sorumludur.” hükmü mevcuttur.

Bu kapsamda, EPDK görev ve yetkileri yukarıda belirtilen Kanun maddesinde belirtilenler ile sınırlı olup, EPDK tarafından doğrudan yatırım yapılmamaktadır.

Diğer taraftan, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu’nda, “Doğal gazın ithali, iletimi, dağıtımı, depolanması, pazarlanması, ticareti ve ihracatı ile bu faaliyetlere ilişkin tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülükleri” Kanunun kapsamı olarak belirtilmiştir. Bu çerçevede, 2011-2014 döneminde doğal gaz piyasasında yatırıma tabi önemli proje olarak;

- Toren Doğalgaz Depolama ve Madencilik A.Ş.’ne, Mersin İli Tarsus İlçesine bağlı Reşadiye Köyü, Alifaki Köyü, Balıca Köyü, Nemiroğlu Köyü ve Hacıbozan Köyü civarında yapılacak yer altı doğal gaz depolama tesisinde faaliyet göstermek amacıyla 06/02/2014 tarihinde yürürlüğe girmek üzere 30 yıl süreli doğal gaz depolama,

- Gaz Depo ve Madencilik A.Ş.’ne Mersin İli Tarsus İlçesine bağlı Kocaköy Köyü, Nemiroğlu Köyü ve Hacıbozan Köyü civarında yapılacak yer altı doğal gaz depolama tesisinde faaliyet göstermek amacıyla 06/02/2014 tarihinde yürürlüğe girmek üzere 30 yıl süreli doğal gaz depolama, lisansları verilmiştir.

EPDK tarafından süreli yükümlülüklerin incelenmesi ve EPDK'ya raporlanması hususunda;

- 2011 yılında 30 dağıtım bölgesi için,
- 2012 yılında 2 dağıtım bölgesi için,
- 2013 yılında 8 dağıtım bölgesi için gerekli görevlendirmede bulunulmuştur.

Ayrıca EPDK tarafından;

- 2011 yılında 1 dağıtım bölgesi için,
- 2012 yılında 2 dağıtım bölgesi için,
- 2013 yılında 2 dağıtım bölgesi için,
- 2014 yılında 2 dağıtım bölgesi için,

Doğal Gaz Dağıtım Lisansı İhalesi gerçekleştirilmiş olup lisans almaya hak kazanan şirketlere Doğal Gaz Dağıtım Lisansı verilmiştir.

Doğal gaz piyasasının rekabete açıldığı 2001 yılından bu yana tek oyunculu bir piyasadan çok oyunculu ve rekabetçi bir piyasaya geçişin önemli adımları atılmıştır.

İletim, depolama ve LNG terminallerine üçüncü tarafların erişimi eşit taraflar arasında ayrımcılık yapılmaması temel prensibi çerçevesinde EPDK'nın düzenlemesine tabidir. Bu kapsamda iletim lisansı sahibi olarak BOTAŞ'ın iletim şebekesi, 2004 yılından bu yana yürürlükte ve EPDK onayına tabi olan Şebeke İşleyiş Düzenlemeleri (ŞİD) çerçevesinde işletilmektedir. Söz konusu düzenlemeler 2011-2014 yılları arasında da piyasanın ihtiyaçları dikkate alınarak şeffaf bir şekilde yürütülen değişiklik süreçlerinde Kurul Kararları ile revize edilmiştir. Yine bu kapsamda, Dengeleme Gazı Piyasasının kurulması işi ile ilgili olarak 19.12.2013 tarih 4763 sayılı Kurul Kararı ile EBT'de Değişiklik Yapılması ve Simülasyon Sürecine Esas Teşkil Edecek Dengeleme Gazı Piyasasının Kurulmasına İlişkin ŞİD Değişiklik hükümleri kabul edilmiş ve ilgili Kurul Kararının ekine konulmuştur.

EPDK tarafından çıkartılan Sıvılaştırılmış Doğal Gaz Depolama Tesisi Temel Kullanım Usul ve Esaslarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik çerçevesinde her tesisin eşit ve tarafsız hizmet vermesini teminen tesislerinin kullanıma ilişkin usul ve esaslar altında faaliyet göstermesi gerekmektedir. Söz konusu iki terminali de 2010 yılında Kurul tarafından olan Kullanım Usul ve Esasları çerçevesinde faaliyet göstermektedir.

Ayrıca, iletim şebekesi ve söz konusu tesislere erişim hususunda bahsi geçen düzenlemelerin ayırım yapılmaksızın uygulanması, piyasada şeffaflığın izlenmesi ve olması durumunda lisans sahipleri arasındaki uyuşmazlıkların çözümü EPDK tarafından gerçekleştirilmektedir.

Petrol Piyasası Faaliyetleri

2011 ve 2012 yıllarına yönelik Petrol Piyasasına yönelik faaliyetlere, EPDK faaliyet raporlarından ulaşılabilmekte olup, Petrol Dairesinin 2013 yılındaki faaliyetlerine yönelik bilgiler aşağıda yer almaktadır.

a.Düzenlemeler

11.04.2013 tarihli ve 28615 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 28.03.2013 tarihli ve 6455 sayılı “Gümrük Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda bazı değişikliklere gidilmiştir.

Söz konusu değişikliklere uyum sağlanması açısından ikincil mevzuatta da çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bahse konu değişiklikler yapılırken piyasa ihtiyaçları da değerlendirmeye alınmış, gerek piyasa oyuncularının beklentileri gerekse kaçakçılıkla mücadele amacıyla bazı değişikliklere de gidilmiştir. Bu çerçevede 2013 yılı içerisinde;

- Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği,
- Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Yönetmelik,
- Petrol Piyasası Bilgi Sistemi Yönetmeliği,
- Akaryakıt Haricinde Kalan Petrol Ürünlerinin Yurt İçi ve Yurt Dışı Kaynaklardan Teminine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ,
- Motorin Türlerine İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği,
- 1153 sayılı Ulusal Marker Uygulama Faaliyetleri ve Ulusal Marker Teslimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kurul Kararı,
- 1240 sayılı Dağıtıcı Lisansı Sahiplerinin Bayi Denetim Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kurul Kararı,
- 3242/2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamaları Hakkında Kurul Kararı, 3242/3 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Tadili Başvurularında Aranacak Bilgi ve Belgelere İlişkin Kurul Kararı, 3242/4 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Süre Uzatımı Başvurularında Aranacak Bilgi ve Belgelere İlişkin Kurul Kararında, çeşitli değişiklikler yapılmıştır.

Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinde yapılan değişiklikler ile 6455 sayılı Kanunun 5015

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİM İŞİK'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/48990)**

sayılı Petrol Piyasası Kanununda yapmış olduğu değişiklikler doğrultusunda Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği yeni yasal duruma uygun hale getirilmiştir. Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğine benzer biçimde, 6455 sayılı Kanunun 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda yapmış olduğu değişiklikler dikkate alınarak, 19.09.2013 tarihinde Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Yönetmelikte yeni yasal duruma uyum sağlanması amacıyla değişiklikler yapılmıştır.

12.01.2013 tarihinde Petrol Piyasası Bilgi Sistemi Yönetmeliğinin 7 nci maddesine ekleme yapılmıştır. Bu kapsamda; düzeltme yapılamayacak bildirimlerin ve bildirim yapılmaması veya eksik yapılması durumunda eksikliğin tamamlanması için süre verilmeyecek ya da farklı süre verilecek bildirimlerin Sistem Kullanım Talimatında belirleneceği hükmü eklenmiştir.

23.08.2012 tarihli ve 28390 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2012/19 sayılı Akaryakıt Kaçakçılığı ile Mücadele konulu Başbakanlık Genelgesinin 5 inci maddesi doğrultusunda akaryakıt haricinde kalan petrol ürünlerinin yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan teminine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla “Akaryakıt Haricinde Kalan Petrol Ürünlerinin Yurt İçi ve Yurt Dışı Kaynaklardan Teminine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” 24.04.2013 tarih ve 28627 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğe ilişkin olarak sektörden gelen çeşitli görüşlerin değerlendirilmesi sonucunda 29.06.2013 tarihinde Tebliğde değişikliğe gidilmiş ve Tebliğin yürürlük tarihi ise 01.01.2014 olarak düzenlenmiştir.

25.06.2013 tarih ve 28688 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, Motorin Türlerine İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No:15)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Akaryakıt Seri No:26) ile piyasaya akaryakıt olarak arz edilen motorin türlerinin; en az olmak şartıyla hacimsel olarak 01.01.2014 tarihi itibarıyla %1, 01.01.2015 tarihi itibarıyla %2 ve 01.01.2016 tarihi itibarıyla %3 oranında yerli tarım ürünlerinden üretilmiş yağ asidi metil esteri (YAME) içermesi yükümlülüğü kaldırılmıştır.

06.10.2013 tarihli ve 28787 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 19.09.2013 tarihli ve 4614-11 sayılı Kurul Kararı ile Petrol Piyasasında Dağıtıcı Lisansı Sahiplerinin Bayi Denetim Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki 27.06.2007 tarihli ve 1240 sayılı Kurul Kararı'nda değişiklik yapılmıştır. 3242/2, 3242/3 ve 3242/4 sayılı Kurul Kararlarında 28.08.2013 tarihinde değişikliğe gidilerek 6455 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler ikincil mevzuata yansıtılmıştır.

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİM İŞİK'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/48990)**

b. Lisans İşlemleri

Petrol ile ilgili; rafinaj, işleme, madeni yağ üretimi, depolama, iletim, serbest kullanıcı ve ihrakiye faaliyetlerinin yapılması ve bu amaçla tesis kurulması ve/veya işletilmesi; akaryakıt dağıtımı, taşınması ve bayilik faaliyetlerinin yapılması için lisans alınması zorunludur.

Lisanslara ilişkin usul ve esaslar, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir. 26.08.2014 tarihi itibarıyla yürürlükte olan lisans sayısı toplam 13.579 olup, faaliyet türlerine göre lisansların sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

LİSANSLARIN FAALİYET TÜRLERİNE GÖRE DAĞILIMI	
Lisans Türü	26.08.2014 Tarihi İtibarıyla Lisans Sayıları
Bayilik Lisansı	12.894
Madeni Yağ Lisansı	237
Taşıma Lisansı (deniz yolu)	82
Depolama Lisansı	109
İhrakiye Teslim Lisansı	64
Serbest Kullanıcı Lisansı	46
Dağıtıcı Lisansı	83
İşleme Lisansı	25
İletim Lisansı	28
Rafinerici Lisansı	6
Taşıma Lisansı (demir yolu)	5
TOPLAM	13.579

c. Piyasa Gözetim ve Denetimi

Petrol Piyasası Bilgi Sistemi

Petrol Piyasası Bilgi Sistemi aracılığıyla yapılan bildirimlerin büyük bir çoğunluğu elektronik imza ile yapılmaktadır. Bildirimler vasıtası ile edinilen veriler derlenerek aylık ve yıllık sektör raporları hazırlanmakta olup EPDK'nın internet sayfasında yayınlanmaktadır. Bildirimlerin zamanında veya hiç yapılmıyıp yapılmadığı, mevzuatla belirtilen nicel kısıt ve yükümlülüklerle uyulup uyulmadığı izlenmektedir.

Ulusal Marker

Ülkemiz petrol piyasasında dolaşımda olan akaryakıtın, piyasaya yasal yollardan girip girmediğinin tespit edilerek, kaçak ve standart dışı ürün satışının önlenmesi amacıyla 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 18 inci maddesi ile Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Yönetmelik uyarınca, ulusal marker uygulaması 01.01.2007 tarihinde başlamıştır.

Ulusal marker ve ulusal marker ile işaretlenen akaryakıt içerisindeki ulusal marker oranını ölçen kontrol cihazları, EPDK ile TÜBİTAK arasında 17.03.2006 tarihinde imzalanan işbirliği protokolü kapsamında TÜBİTAK tarafından üretilmiştir. Ulusal marker, akaryakıtta ulusal marker eklemekle yükümlü lisans sahiplerine Kocaeli/Gebze’de TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü’nde teslim edilmektedir. Diğer taraftan, ilgili lisans sahiplerince ulusal marker ile işaretlenen akaryakıtın EPDK tarafından belirlenen şart ve miktarda ulusal marker içerecek şekilde işaretlenip işaretlenmediğini kontrol etmek için TÜBİTAK tarafından özel konsantrasyon ölçüm cihazları üretilmiş ve bu cihazlar EPDK tarafından belirlenen lisans sahiplerine teslim edilmiştir.

01.01.2007 tarihi itibarıyla benzin, motorin ve biodizel türlerine; yurt içi piyasaya giriş noktaları olan rafineri çıkışında, gümrük girişinde veya ilk defa ticari faaliyete konu edileceği diğer tesislerde olmak üzere rafinerici, dağıtıcı ve ihrakiye teslim lisansı sahipleri tarafından EPDK tarafından belirlenen oranda ulusal marker eklenmektedir. Ulusal marker ekleme işleminin, ilgili lisans sahipleri tarafından yukarıda belirtilen tesislerde kurulan otomatik dozaj kontrollü enjeksiyon sistemleri aracılığıyla yapılması gerekmektedir. Ulusal markerle işaretlenen akaryakıtın, ekleme işlemi sonrasında EPDK tarafından belirlenen konsantrasyon aralığına ulaşp ulaşmadığı lisans sahiplerine teslim edilen cihazlarla tespit edildikten sonra yurt içi piyasaya arz edilmektedir.

İlgili lisans sahipleri tarafından EPDK tarafından belirlenen şart ve seviyede marker eklendikten sonra yurt içine pazarlanan akaryakıtın ikmal zincirinin herhangi bir noktasında denetimler kapsamında kontrolü ise TÜBİTAK tarafından üretilen 500 adet “Ulusal Marker Saha Kontrol Cihazı” ile yapılmaktadır. Petrol piyasasında serbest dolaşımda bulunan akaryakıtın denetimleri EPDK ile İçişleri Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında imzalanan işbirliği protokolleri çerçevesinde

gerçekleştirilmektedir.

Diğer taraftan, 15.10.2007 tarihli ve 26671 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2007/25 sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca, kamu kurum ve kuruluşlarının yaptığı akaryakıt alımlarında benzin, motorin ve biodizel türlerinin toplu olarak alıcı idarenin tank veya deposuna teslimi esnasında ulusal marker kontrolü yaptırılmaktadır. Ulusal marker kontrolü, akaryakıtın alıcı idare tarafından teslim alınmasından önce, idarenin talebi üzerine Bilim, Sanayi ve Teknoloji, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığının merkez veya taşra teşkilatlarınca yapılmaktadır.

Petrol piyasası denetimleri kapsamında ilgili lisans sahipleri tarafından piyasa faaliyetine konu edilen akaryakıtın yeterli şart ve seviyede ulusal marker içerip içermediğinin tespit edilmesi amacıyla Emniyet Genel Müdürlüğü, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin katılımıyla denetim programları kapsamında denetimler yapılmaktadır. Bu denetimler kapsamında ulusal marker ölçüm sonucu geçersiz çıkan numuneler, 2013 yılı içerisinde TÜBİTAK, EGE-PAL, İNÖNÜ-PAL ve KTÜ-YUAM'a intikal ettirilmiştir. Söz konusu denetimler sonucunda standart dışı veya kaçak akaryakıt şüphesi ile alınan ve yapılan analizler neticesinde teknik düzenlemelere aykırı olduğu tespit edilen ve/veya ulusal marker ölçüm sonucu geçersiz çıkan tesislere ilişkin yasal işlemler gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, 29.12.2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile;fueloil türleri ulusal markerin ekleneceği akaryakıt türleri kapsamından çıkarılmış, nafta ve gazyağı türlerine ise 01.07.2013 tarihinden itibaren ulusal marker ekleneceği düzenlenmiştir. Bu çerçevede, 01.07.2013 tarihinden itibaren nafta ve gazyağı türleri de ulusal marker ile işaretlenmek suretiyle piyasaya sunulmaya başlanmıştır.

Ulusal marker uygulaması neticesinde, ülke içerisinde yasal olarak serbest dolaşıma giren akaryakıt ile yasal olmayan akaryakıt ayrıştırılarak, ürün ikmal zincirinin her aşamasında ürün kalite denetimi yapılabilmekte ve kaçak akaryakıtın yurt içinde piyasaya arzı ve standart dışı akaryakıtın diğer akaryakıt ile karıştırılarak piyasaya sunulması engellenmektedir. Böylece piyasaya arz edilen akaryakıtın dolaylı olarak standartlara uygun olması da sağlanabilmektedir.

Akredite Laboratuvar Kurulması

Petrol piyasasının izlenmesi ve denetlenmesi, piyasaya sunulan akaryakıtın kalitesinin belirlenmesi ve yurda kaçak giren akaryakıtın saptanması açısından önemlidir. Petrol piyasasına ilişkin faaliyetler kapsamındaki tesislerin ve piyasaya sunulan akaryakıtın teknik düzenlemelere ve standartlara uygunluğuna yönelik inceleme ve denetimler, “Petrol Piyasasında Uygulanacak Teknik Kriterler Hakkında Yönetmelik” kapsamında yapılmaktadır. Bu Yönetmeliğin ekinde her akaryakıt türü için istenilen analizler belirtilmiş, bu analizlerin akredite laboratuvarlarda yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Petrol Piyasası Kanunu’nun 14 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasında yer alan “...Kurum, denetlemelerde kullanılmak üzere, Türkiye Akreditasyon Kurumu ile işbirliği yaparak akredite sabit ve gezici laboratuvarlar kurabilir, kurulmasına kaynak aktarabilir...” hükmü uyarınca, 22.03.2007 tarihli ve 1136/12 sayılı Kurul Kararı ile akredite laboratuvar kurulması ve akaryakıt türlerinin analizlerinin yapılmasına ilişkin işbirliği protokolünün Ege Üniversitesi, İnönü Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi ile EPDK arasında imzalanmasına karar verilmiş olup, EPDK ile anılan üniversiteler arasında 02.04.2007 tarihinde işbirliği protokolü imzalanmıştır.

İstasyon Otomasyon Sistemi

Petrol Piyasası Kanununun 7 nci maddesinin yedinci fıkrasında yer alan “Dağıtıcı lisansı sahipleri, EPDK tarafından belirlenen esaslara uygun olarak bayilerinde kaçak petrol satışının yapılmasını önleyen teknolojik yöntemleri de içeren bir denetim sistemi kurar ve uygular.” hükmü gereğince, Petrol Piyasası Dairesi Başkanlığınca gerekli çalışmalar yapılmış ve 27.06.2007 tarihli ve 1240 sayılı Kurul Kararı 06.07.2007 tarihli ve 26574 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kurul Kararının 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde bulunan “Akaryakıt istasyonlarında stok hareketleri ve akaryakıt alım satım işlemlerinin elektronik ortamda, günlük olarak izlenebilmesine yönelik bir istasyon otomasyon sistemi kurar. Merkez bağlantısı olan istasyon otomasyon sistemi ile bayilerindeki akaryakıt alım satım hareketlerini izler ve raporlar. Kayıt dışı ikmal ve satış tespit edilmesi halinde EPDK'yı derhal bilgilendirir.” hükmü gereği otomasyon sistemleri kurma ve uygulama yükümlülüğü dağıtıcı lisansı sahiplerine verilmiştir. Söz konusu yükümlülük; akaryakıt istasyonları için 30.06.2011, sabit köy pompaları ve tarımsal amaçlı satış tankerleri için

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİM İŞİK'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/48990)**

30.09.2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

01.07.2011 tarihinden itibaren söz konusu sistemler üzerinden alınan veriler günlük olarak EPDK tarafından izlenmekte olup, istasyon otomasyon sistemlerinin daha etkin bir şekilde işleyebilmesi için istasyon otomasyon sistemlerine ilişkin usul ve esaslar 11.02.2012 tarihli ve 28201 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 25.01.2012 tarihli ve 3657-4 sayılı Kurul Kararıyla belirlenmiştir. Konuya ilişkin olarak, dağıtıcı lisansı sahiplerinin bayilerine kurdukları istasyon otomasyon sistemlerine ilişkin elektronik veriler EPDK'ya günlük olarak bayi ve akaryakıt bazında sağlanmaktadır.

Bayi otomasyon sistemleri mevzuat gereğince günlük stok ve alım-satım hareketlerinin izlenmesine yönelik olarak tank ve pompa ile seyyar ve sabit köy pompalarının otomasyonunu kapsamaktadır. Bayi otomasyon sistemi ile dağıtıcı lisansı sahiplerinin bayilerini etkin olarak izlemesi ve bu sayede kaçak akaryakıt hareketlerinin önlenmesi, dağıtıcı lisansı sahiplerinin marka güvenilirliğinin artırılması, sektör ile EPDK arasında etkin veri alışverişinin sağlanması ve EPDK'nın anlık olarak bayiler üzerinden yapılan akaryakıt hareketlerini izleyebilmesi amaçlanmaktadır. Bayi otomasyon sistemi sayesinde dağıtıcı lisansı sahipleri bayilerindeki akaryakıtla ilişkin (alış-satış, stok, fiyat vb...) tüm hareketleri elektronik ortamda izleyip, verileri kendi veri tabanlarında tutma olanağına sahip olacaktır. Dağıtıcı lisansı sahipleri kayıt dışı ikmal ve satış tespit etmesi durumunda EPDK'yı derhal bilgilendirecektir. Dağıtıcıların kayıt dışı ikmal ve satış tespit etmesi durumunda EPDK'yı bilgilendirme yükümlülüğü piyasa denetimlerinin etkinliğini arttıracak bir unsur olmaktadır.

Bununla birlikte, dağıtıcılardan sağlanan bayi güncel akaryakıt pompa fiyatları akıllı telefonlar aracılığıyla 2013 yılı içerisinde tüketicilerle paylaşılmaya başlanmıştır.

Ayrıca, 19.09.2013 tarihli ve 4614/11 sayılı Kurul Kararı ile 1240 sayılı Kurul Kararında birçok değişikliğe gidilmiştir. Bu kapsamda, dağıtıcı lisansı sahiplerine tescilli markası altında piyasaya sunulan akaryakıtla ilişkin kalite kontrol izlemesini etkin biçimde yapması ve bayilerinde kaçak akaryakıt satışının yapılmasını önleyen teknolojik yöntemleri de içeren bir denetim sistemi kurup uygulaması ile ilgili olarak daha detaylı yükümlülükler getirilmiştir. Bu yükümlülüklerden en önemlilerinden birisi olarak dağıtıcı lisansı sahiplerinin bayilerine otomatik uyarı/ikaz sistemini kurması ve 1240 sayılı Kurul Kararındaki koşulları da göz önüne

olarak satışların, tank durumlarının ve stokların sürekli ve düzenli olarak kontrol edilmesi yer almaktadır. Dağıtıcı lisansı sahibinin, akaryakıt istasyonunda bulunan sisteme herhangi bir izinsiz müdahalede bulunulduğunun anlaşılması halinde, yerinde tutanak düzenleyerek bayiye akaryakıt ikmalini durdurarak derhal 5607 sayılı Kanunda belirtilen kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla görevli kurumlara başvurması hüküm altına alınmıştır. Bunlara ilaveten, dağıtıcı lisansı sahipleri, istasyon otomasyon sistemi çerçevesinde bayilerini izledikleri merkezi sistemi kesintisiz olarak EPDK'nın anlık erişimine sunar. EPDK'nın anlık erişimine sunulacak olan sistem aracılığıyla Türkiye'nin her yerindeki her bayinin tank dolumu, satışı, stok durumu gibi verilere ulaşılması amaçlanmaktadır. Dağıtıcı lisansı sahiplerinin bu sistemler ile kendi bayilerini denetlerken EPDK'nın da dağıtıcı lisansı sahiplerini ve aynı zamanda bayilik lisansı sahiplerini izlemesinin sistemin verimliliğini arttıracığı ve kaçak akaryakıt satışını engelleyeceği değerlendirilmektedir.

Akaryakıt Harici Ürünler

Akaryakıt haricinde kalan petrol ürünlerinin yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan temininde uygunluk yazısı düzenlenmesine ilişkin usul ve esasların düzenlendiği “Akaryakıt Haricinde Kalan Petrol Ürünlerinin Yurt İçi ve Yurt Dışı Kaynaklardan Teminine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” 24.04.2013 tarihli ve 28627 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda; EPDK'dan uygunluk yazısı alınması şartıyla akaryakıt haricinde kalan petrol ürünlerinin yurt içinden temini sanayiciler, yurt dışından ithali doğrudan sanayiciler ya da sanayiciler adına ithalatçılar tarafından yapılabilecektir. Tebliğ 01.01.2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 2014 yılında ise ulusal marker, kurulan laboratuvarlardan hizmet alınması ve istasyon otomasyon sistemi projelerinin uygulanmasına devam edilmektedir.

Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası

5307 Sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesi “Bu Kanunun amacı, yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan temin olunan sıvılaştırılmış petrol gazlarının güvenli ve ekonomik olarak rekabet ortamı içerisinde kullanıcılara sunumuna ilişkin piyasa faaliyetlerinin şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı biçimde sürdürülmesi için gerekli düzenleme, yönlendirme, gözetim ve denetim faaliyetlerinin yapılmasını sağlamaktır.” hükmüne amirdir. Bu kapsamda, tüketicilerin, sektör talepleri yönünde piyasanın güvenli ve ekonomik olarak rekabet ortamı içerisinde kullanıcılara sunumuna ilişkin mevzuat düzenlemeleri ve gerekli çalışmalar peyderpey yapılmaktadır. 2011-

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİM İŞİK'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/48990)

2014 dönemi içerisinde, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Lisans Yönetmeliğinde, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim ve Sorumlu Müdür Yönetmeliğinde birçok iyileştirme gerçekleştirilmiştir.

2011-2014 dönüme içerisinde lisans sahiplerinin EPDK'ya yapmakla yükümlü oldukları bildirimlerin hızlı ve etkin olarak toplanabilmesi, gereksiz yazışmalar ve bürokratik işlemlerin en aza indirilmesi amacıyla elektronik imza ile bildirim yapılması sistemine geçilmiştir. Böylelikle iş gücünün verimli ve etkin kullanılması sağlandığı gibi piyasa oyuncularının Kanuni yükümlülüklerini daha kolay bir şekilde yerine getirebilmelerinin önü açılmıştır.

Piyasa arz edilen LPG'nin standartları uygunluğunun daha etkin olarak denetlenebilmesi amacıyla 2011-2014 döneminde 200 Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Personelinin TÜBİTAK Enerji Enstitüsünden Eğitim almaları sağlanmıştır. Böylelikle Kanun öngördüğü piyasa yapısının oluşması yönünde önemli bir adım atılırken, tüketicinin kaliteli ve standartlara uygun ürün alma konusunda ciddi bir aşama kaydedilmiştir.

Denetim Faaliyetleri

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından 2011-2014 yılları arasında yapılan denetim ve soruşturmalar neticesinde uygulanan idari para cezaları:

PİYASA		FİRMA ADEDİ	TOPLAM CEZA MİKTARI (TL)
PETROL	TOPLAM	5022	1.472.305.083
	BAYİ	4305	537.321.791
	DAĞITICI	717	934.983.292
LPG	TOPLAM	787	209.243.779
	BAYİ	663	142.293.202
	DAĞITICI	124	66.950.577
ELEKTRİK		50	20.198.021
DOĞAL GAZ		19	10.937.187
GENEL TOPLAM			1.712.684.070

2011 ile 2014 yılları arasında EPDK Bilişim Sistemi Geliştirilmesi Projesi kapsamında Elektronik Belge Yönetim Sistemi, Kurumsal Kaynak Sistemi, Enerji Piyasası Veritabanı Yönetim Sistemi, Enerji Piyasası Analiz ve Raporlama Sistemi, Veri Erişim ve Paylaşım Sistemi hayata geçirilmiştir.